

กลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์กับความได้เปรียบทางการแข่งขัน ในเศรษฐกิจยุคใหม่ของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย

LOGISTICS MANAGEMENT STRATEGY WITH COMPETITIVE ADVANTAGE IN NEW ECONOMY ERA OF
OTOP BUSINESS IN CHIANG RAI PROVINCE

ดร.ณภัทร ทิพย์ศรี

สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาเชียงราย
E-mail : t_wasana@hotmail.com

ธนิษฐ เรืองการ

สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาเชียงราย
E-mail : taneenuch_ao@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ในเศรษฐกิจยุคใหม่ของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้ประกอบการธุรกิจ OTOP จำนวน 288 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์ความถดถอย แบบพหุคูณ ผลการวิจัย ปรากฏว่ากลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ ด้านการจัดการสินค้าคงคลังและคลังสินค้า ด้านการขนส่ง ด้านการกระจายสินค้า และด้านการบริการแก่ลูกค้า มีผลกระทบทางบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงรายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับด้านการจัดหาวัตถุดิบไม่มีผลกระทบทางบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย ดังนั้นผลการศึกษานี้ นำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาการจัดการโลจิสติกส์ของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงรายให้มีศักยภาพทางการแข่งขันต่อไป

คำสำคัญ : กลยุทธ์ การจัดการโลจิสติกส์ ความได้เปรียบทางการแข่งขัน ธุรกิจ OTOP เศรษฐกิจยุคใหม่

ABSTRACT

This research aimed to study logistics management strategy with competitive advantage in new economy era of OTOP business in Chiang Rai province. A questionnaire was used as the research instrument to collect the data from 288 OTOP entrepreneurs in Chiang Rai province. The statistics employed for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, multiple correlation, and multiple regression analysis. The results of the study showed that logistics management strategy in terms of transportation, inventory and warehouse management, transportation, goods distribution, and customer service had positive effects on competitive advantage of OTOP business in Chiang Rai province at the .05 level of statistical significance; while procurement of raw material did not have any positive effect on competitive advantage of OTOP business in Chiang Rai province. Therefore, the results

of this research can be used as the guidelines for planning and developing logistics management strategy of OTOP business in Chiang Rai province to increase its competitiveness in the future.

KEYWORDS: Strategy, Logistics management, Competitive advantage, OTOP business, New economy era

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากกระแสการเปลี่ยนแปลงแห่งยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งเป็นเศรษฐกิจยุคใหม่เป็นโลกแห่งการแข่งขันกันอย่างเข้มข้นเกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกที่ล้อมรอบธุรกิจ เช่น ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และเทคโนโลยี เป็นต้น ทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับภายในประเทศ (พรเทพ ผดุงถิ่น, 2552) ปัจจัยเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทุกสิ่งทุกอย่างไร้พรมแดนมากขึ้น (สิทธิชัย ฝรั่งเศส, 2553) โดยเฉพาะการเกิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 อันใกล้ขึ้น ซึ่งการรวมตัวของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้เกิดการรวมตัวและการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศมากขึ้น เกิดการค้าเสรีภายในประเทศสมาชิกอาเซียน อันทำให้การแข่งขันทางการค้ามีความรุนแรงยิ่งขึ้น ธุรกิจต่างๆ มุ่งแสวงหาวิธีการปรับตัว เพื่อรับมือกับกระแสของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเพื่อให้ธุรกิจอยู่รอดและเติบโตได้อย่างมั่นคง

ธุรกิจ OTOP (One Tambon One Product) หรือเรียกว่า โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นนโยบายที่เกิดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างด้วยการนำเอาทรัพยากรในท้องถิ่นพร้อมกับนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ มีคุณค่า สร้างจุดเด่น และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ (สุรัสวดี เทียนทอง, 2552) ผลผลิตสินค้าให้เข้ากับยุคสมัยและเป็นที่ยอมรับของคนทั้งในและต่างประเทศ โดยภาครัฐให้การสนับสนุน ตั้งแต่ความรู้สมัยใหม่ เทคนิคการผลิต การใช้บรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสม ซึ่งโครงการหรือธุรกิจ OTOP เป็นแนวทางประการหนึ่งที่สามารถสร้างความเจริญแก่ชุมชนสามารถยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น

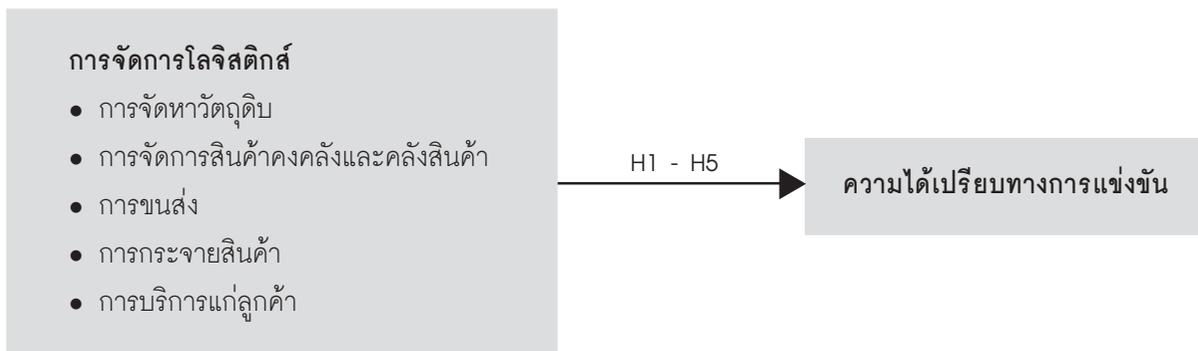
จังหวัดเชียงราย เป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่มีนโยบายและให้ความสำคัญกับธุรกิจ OTOP โดยที่ผลิตภัณฑ์ของจังหวัดเชียงรายเป็นที่นิยมแก่บุคคลทั่วไปรวมทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ได้เล็งเห็นถึงความโดดเด่นและเอกลักษณ์เฉพาะของผลิตภัณฑ์รวมถึงความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตมาจากภูมิปัญญาของท้องถิ่น ดังนั้น จึงเกิดธุรกิจ OTOP ขึ้นจำนวนมากและต่างแสวงหาวิธีการหรือกลยุทธ์ทางการแข่งขันเพื่อยกระดับฐานะทางการแข่งขันของธุรกิจเพิ่มขึ้น อันนำไปสู่ความได้เปรียบทางการแข่งขัน โดยเฉพาะการแข่งขันอย่างเสรีในกระแสของเศรษฐกิจยุคใหม่

การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นสิ่งสำคัญที่สร้างความสามารถและความโดดเด่นขององค์กร อันนำไปสู่ความได้เปรียบทางการแข่งขัน กลยุทธ์คือ ยุทธวิธี เทคนิค หรือกระบวนการขององค์กร เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุเป้าหมายที่ได้วางไว้ โลกของธุรกิจทุกวันนี้ซึ่งเป็นแบบเสรีหรือเรียกว่าเศรษฐกิจยุคใหม่ (New Economy) ธุรกิจเศรษฐกิจยุคใหม่หมายถึงธุรกิจที่เผชิญอยู่ในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมอย่างรวดเร็ว การดำเนินธุรกิจอยู่บนพื้นฐานระบบดิจิทัล เกิดการสร้างสรรคนวัตกรรมใหม่ๆ มีการย่อโลกทั้งโลกให้เล็กลงเกิดการเชื่อมโยงเกี่ยวกันทั่วโลก ทุกสิ่งทุกอย่างไร้พรมแดน ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยี และมุ่งเน้นการแข่งขันแบบเสรี (จินตนา บุญบงการ, 2552) ดังนั้น ธุรกิจต้องปรับตัวและแสวงหากกลยุทธ์หรือวิธีการใหม่ๆ เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน โดยธุรกิจต้องพยายามยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันของตนเองให้สูงขึ้น กลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์เป็นอีกหนึ่งกลยุทธ์ทางการแข่งขันหนึ่งที่ผู้บริหารนำมาใช้เพื่อเพิ่มความได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งต้องคำนึงถึงต้นทุนการผลิตให้ต่ำลง การผลิตที่ได้คุณภาพตรงตามมาตรฐาน สามารถ

ตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของลูกค้าได้สูงสุด (พจนีย์ ธีระกุล และคณะ, 2555) การจัดการโลจิสติกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า เนื่องจากการบริหารที่ดีจะทำให้สามารถลดต้นทุนโลจิสติกส์ได้ ส่งผลให้สินค้าและบริการมีต้นทุนโดยรวมถูกลง และเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการไทยเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ศูนย์บริการข้อมูลประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน, 2555) การจัดการโลจิสติกส์ เป็นส่วนหนึ่งของระบบโซ่อุปทานและมีกระบวนการทำงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การวางแผน การดำเนินงานการควบคุมการเคลื่อนย้าย จัดเก็บรวบรวม กระจายสินค้า วัตถุประสงค์ ชิ้นส่วนประกอบและบริการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด รวมทั้งการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสาร จากจุดเริ่มต้นไปยังจุดที่สินค้าและบริการถูกใช้งาน เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2556) จึงกล่าวได้ว่าการจัดการโลจิสติกส์เป็นเครื่องมือที่เกี่ยวกับทุกกิจกรรมตั้งแต่กระบวนการจัดหาวัตถุดิบ การขนส่งวัตถุดิบ การเคลื่อนย้าย และจัดเก็บวัตถุดิบในกระบวนการผลิตและคลังสินค้า การขนส่งสินค้า การกระจายสินค้า จนถึงมือผู้บริโภค กิจกรรมเหล่านี้ต้องมีการประสานเข้าด้วยกันอย่างต่อเนื่อง (สิทธิชัย ฝรั่งทอง, 2553; รุธิร์ พนมยงค์, 2554) ดังนั้น กลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์จึงเป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญต่อบทบาทในการขับเคลื่อน สร้างความ

มั่นคง และความได้เปรียบทางการแข่งขันให้กับธุรกิจ OTOP ได้ เนื่องจากความได้เปรียบทางการแข่งขันเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้ประกอบการต้องคำนึงถึงในสถานะของสภาพแวดล้อมทางการแข่งขันที่มีการแข่งขันกันสูงธุรกิจต้องพยายามสร้างความได้เปรียบที่เหนือกว่าคู่แข่งตั้งแต่กิจกรรมต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ โดยธุรกิจต้องสามารถสร้างความได้เปรียบทั้งด้านต้นทุนด้านคุณภาพสินค้าหรือบริการ ด้านลูกค้าให้การตอบสนองอย่างถูกต้องและรวดเร็ว และด้านนวัตกรรมโดยการสร้างสรรค์สินค้าและบริการใหม่ๆ ตลอดจนแสวงหาวิธีการใหม่ในการผลิตสินค้าและบริการอย่างต่อเนื่อง (พจนีย์ ธีระกุล และคณะ, 2555)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของกลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์กับความได้เปรียบทางการแข่งขันในเศรษฐกิจยุคใหม่ของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบว่ากลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์มีผลกระทบต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันในเศรษฐกิจยุคใหม่ของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงรายหรือไม่ อย่างไร โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้นำไปเป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนากลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ให้มีความเหมาะสมสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันให้กับธุรกิจ OTOP ในเศรษฐกิจยุคใหม่ยิ่งขึ้น

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยกลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์กับความได้เปรียบทางการแข่งขันในเศรษฐกิจยุคใหม่ของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลกระทบของกลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์กับความได้เปรียบทางการแข่งขันในเศรษฐกิจยุคใหม่ของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย

สมมติฐานการวิจัย

กลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์มีผลกระทบทางบวกกับความได้เปรียบทางการแข่งขันในเศรษฐกิจยุคใหม่ของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย ดังนี้

H1: กลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ด้านการจัดหาวัตถุดิบมีผลกระทบทางบวกกับความได้เปรียบทางการแข่งขันในเศรษฐกิจยุคใหม่ของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย

H2: กลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ด้านการขนส่งมีผลกระทบทางบวกกับความได้เปรียบทางการแข่งขัน ในเศรษฐกิจยุคใหม่ของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย

H3: กลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ด้านการจัดการสินค้าคงคลังและคลังสินค้ามีผลกระทบทางบวกกับความได้เปรียบทางการแข่งขันในเศรษฐกิจยุคใหม่ของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย

H4: กลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ด้านการกระจายสินค้ามีผลกระทบทางบวกกับความได้เปรียบทางการแข่งขันในเศรษฐกิจยุคใหม่ของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย

H5: กลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ด้านการบริการแก่ลูกค้ามีผลกระทบทางบวกกับความได้เปรียบทางการแข่งขันในเศรษฐกิจยุคใหม่ของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือผู้ประกอบการธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 288 ราย (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงราย, 2556) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและผู้ช่วยนักวิจัย ตามสถานที่ตั้งของธุรกิจ OTOP และได้รับกลับคืนทั้งหมด คิดเป็นอัตราตอบกลับร้อยละ 100

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจ

OTOP ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 7 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 คือ ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 8 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 3 คือ กลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ การจัดหาวัตถุดิบ การขนส่ง การจัดการสินค้าคงคลังและคลังสินค้า การกระจายสินค้า และการบริการแก่ลูกค้า ข้อคำถามมีจำนวน 24 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และตอนที่ 4 คือ ความได้เปรียบทางการแข่งขัน เกี่ยวกับด้านต้นทุน คุณภาพ และความเร็ว ข้อคำถามมีจำนวน 12 ข้อ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

งานวิจัยครั้งนี้ได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการนำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ OTOP ในเขตพื้นที่อื่นที่ไม่ใช่ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2553) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม การตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach เป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากในการทดสอบความน่าเชื่อถือของมาตรวัดที่มีจำนวนหลายๆ รายการ งานวิจัยครั้งนี้พบว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าระหว่าง 0.87-0.98 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.7 สำหรับค่าความเที่ยงตรงใช้วิธีการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) อยู่ระหว่าง 0.59-0.94 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.40 จึงกล่าวได้ว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือและมีความเที่ยงตรงเป็นที่ยอมรับได้สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริงสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ (Nunnally และ Bernstein, 1994) ดังแสดงผลในตารางที่ 1 ดังนี้

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ สำหรับทดสอบผลกระทบของกลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย ซึ่งเขียนสมการได้ดังนี้

$$AD = \beta_{01} + \beta_{1}SM + \beta_{2}WH + \beta_{3}TR + \beta_{4}DI + \beta_{5}CS + \epsilon$$

ตารางที่ 1 แสดงค่าความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

ตัวแปร	ค่าความเชื่อมั่น (ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา)	ค่าความเที่ยงตรง (ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ)
กลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์	0.96	0.892-0.942
1. การจัดหาวัตถุดิบ	0.87	0.761-0.880
2. การจัดการสินค้าคงคลังและคลังสินค้า	0.94	0.815-0.941
3. การขนส่ง	0.92	0.459-0.893
4. การกระจายสินค้า	0.93	0.876-0.927
5. การบริการแก่ลูกค้า	0.92	0.808-0.904
ความได้เปรียบทางการแข่งขัน	0.97	0.799-0.900

โดยกำหนดให้ AD = ความได้เปรียบทางการแข่งขัน, SM = การจัดหาวัตถุดิบ, WH = การจัดการสินค้าคงคลังและคลังสินค้า, TR = การขนส่ง, DI = การกระจายสินค้า, CS = การบริการแก่ลูกค้า, ϵ = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมการจัดการโลจิสติกส์กับความได้เปรียบทางการแข่งขันในเศรษฐกิจยุคใหม่ของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย สามารถนำเสนอผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุมากกว่า 40 ปี การศึกษาในระดับปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-15,000 บาท มีตำแหน่งงานเป็นประธานกลุ่ม ปัจจุบันประกอบธุรกิจส่วนตัวเป็น

อาชีพหลัก และประกอบธุรกิจ OTOP เป็นอาชีพเสริม

ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่ลักษณะของธุรกิจเป็นธุรกิจการประกอบการเจ้าของคนเดียว ประเภทธุรกิจ คือ ประเภทอาหาร มีระยะเวลาการจัดตั้งธุรกิจ OTOP มากกว่า 6 ปีมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ OTOP เป็นระดับ 4 ดาว มีจำนวนสมาชิกในกลุ่มธุรกิจ OTOP ช่วง 10-20 คน รายได้เฉลี่ยต่อปีในการดำเนินธุรกิจ OTOP ระหว่าง 50,001-100,000 บาท รูปแบบการผลิตสินค้า คือ ผลิตและจัดเก็บเพื่อรอจำหน่าย และช่องทางการจำหน่ายสินค้าคือ จำหน่ายด้วยตัวเอง และผ่านพ่อค้าคนกลางโดยส่วนใหญ่

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์กับความได้เปรียบทางการแข่งขันในเศรษฐกิจยุคใหม่ของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย นำเสนอดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ ระหว่างกลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์กับความได้เปรียบทางการแข่งขันในเศรษฐกิจยุคใหม่ของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย

ตัวแปร	SM	TR	WH	DI	CS	AD
การจัดหาวัตถุดิบ (SM)	-					
การจัดการสินค้าคงคลังและคลังสินค้า (WH)	.69**	-				
การขนส่ง (TR)	.80**	.73**	-			
การกระจายสินค้า (DI)	.77**	.80**	.79**	-		
การบริการแก่ลูกค้า (CS)	.74**	.80**	.70**	.80**	-	
ได้เปรียบทางการแข่งขัน (AD)	.68**	.78**	.69**	.77**	.79**	-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณระหว่างกลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์กับความได้เปรียบทางการแข่งขันในเศรษฐกิจยุคใหม่ของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย พบว่ากลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดหาวัตถุดิบ การจัดการสินค้าคงคลังและคลังสินค้า การขนส่ง การกระจายสินค้า และการบริการแก่ลูกค้า มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.68, 0.78, 0.69, 0.77, 0.79 ตามลำดับ

งานวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน (Multicollinearity) พบว่า กลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ด้านการจัดหาวัตถุดิบ การจัดการสินค้าคงคลังและคลังสินค้า การขนส่ง การกระจายสินค้า และการบริการแก่ลูกค้ามีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง 0.69-0.80 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันไม่เกิน 0.80 จึงไม่เกิดปัญหาตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันสูง (Multicollinearity) ขณะเดียวกัน การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการหาค่า VIF เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระด้วยกันอีกวิธีหนึ่ง ปรากฏว่าค่า VIF อยู่ระหว่าง 2.83-5.35 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 10 เป็นไปตามเงื่อนไขของ Hair et al. (2006) จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระด้วยกันโดยวิธีการทดสอบ ความสัมพันธ์และค่า VIF แสดงว่าความสัมพันธ์ของความของตัวแปรอิสระยังไม่ถึงขั้นก่อให้เกิดปัญหาตัวแปรอิสระ

มีความสัมพันธ์กันสูง (Multicollinearity) จึงเป็นไปตามเงื่อนไขเบื้องต้นสำหรับการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณของผลกระทบของกลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันในเศรษฐกิจยุคใหม่ของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย นำเสนอ ดังตารางที่ 3

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณของผลกระทบของกลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย พบว่า กลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ ได้แก่ ด้านการขนส่ง การจัดการสินค้าคงคลังและคลังสินค้า การกระจายสินค้า และการบริการแก่ลูกค้า มีผลกระทบทางบวกกับความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\beta_2 = 0.11, p = 0.00; \beta_3 = 0.27, p = 0.03; \beta_4 = 0.14, p = 0.04; \beta_5 = 0.37, p = 0.00$) ดังนั้น ผลการวิจัยจึงยอมรับสมมติฐานที่ 2-5 สำหรับด้านการจัดหาวัตถุดิบมีผลกระทบทางบวกกับความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\beta_1 = 0.04, p = 0.47$) ดังนั้นผลการวิจัยจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 1

สรุปผลวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปได้ว่ากลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ด้านการจัดการสินค้าคงคลังและคลังสินค้า การขนส่ง การกระจายสินค้า และการบริการลูกค้า มีผลกระทบทางบวกต่อ

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณของ ผลกระทบของกลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันในเศรษฐกิจยุคใหม่ของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย

กลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์	ความได้เปรียบทางการแข่งขัน		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย (β)	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE)		
การจัดหาวัตถุดิบ (SM)	0.04	.060	0.717	0.47
การจัดการสินค้าคงคลังและคลังสินค้า (WH)	0.11	.050	2.248	0.03*
การขนส่ง (TR)	0.27	.072	3.726	0.00*
การกระจายสินค้า (DI)	0.14	.067	2.101	0.04*
การบริการแก่ลูกค้า (CS)	0.37	.055	6.750	0.00*

F=134.86 p=0.00 AdjR²=0.70 ค่าคงที่ (α)=0.00 Maximum VIF=5.35

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับด้านการจัดหาวัตถุดิบ มีผลกระทบเชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงรายอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้ พบว่า การจัดการโลจิสติกส์ด้านการจัดการสินค้าคงคลังและคลังสินค้า การขนส่ง การกระจายสินค้าและการบริการลูกค้า มีผลกระทบเชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย สอดคล้องกับผลการศึกษาของสุนทรี เจริญสุข (2555) พบว่า การจัดการโลจิสติกส์สามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันได้ไม่ว่าเป็นการให้บริการแก่ลูกค้า ต้องมีการตอบสนองอย่างรวดเร็ว และมีการสร้างความแตกต่างจากการให้บริการอยู่เสมอ นอกจากนี้ ผลการศึกษาครั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์ (2550) พบว่า การพัฒนากลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ที่ดีและเหมาะสมช่วยให้ผู้ประกอบการธุรกิจ OTOP มีความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างยั่งยืน เช่น การรวมตัวของผู้ประกอบการสำหรับการสั่งซื้อวัตถุดิบ การใช้นายพาหนะร่วมกันเพื่อขนส่งสินค้าอย่างมีประสิทธิภาพและช่วยเพิ่มอำนาจในการต่อรองและลดต้นทุนในการดำเนินงาน เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ฐาปนา บุญหล้า และนางลักษณ์ นิमितภูวดล (2555) ได้กล่าวว่ากิจกรรมโลจิสติกส์เป็นกิจกรรมที่อำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายสินค้า จากจุดกำเนิดไปยังจุดบริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการคลังสินค้าเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บรักษาสินค้าคงคลังเพื่อเก็บไว้รอจำหน่าย โดยต้องให้ความสำคัญกับที่ตั้งคลังสินค้า ความสามารถและการออกแบบสินค้า รวมทั้งการจัดการคลังสินค้าให้มีเพียงพอต่อการจัดเก็บรักษาสินค้าให้คงคุณภาพอยู่เสมอการขนส่งเป็นอีกกลยุทธ์หนึ่งเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสินค้าไปยังผู้ซื้อที่ผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันเนื่องจากการขนส่งเป็นการตัดสินใจและวางแผนเกี่ยวกับการตัดสินใจใช้รถขนส่งการเลือกรูปแบบการบริการเส้นทางสำหรับการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสามารถลดต้นทุนทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายได้ ทั้งนี้การขนส่งจะต้องมีการบริหารจัดการที่ดีไม่ใช่เพียงแค่การนำวัตถุดิบมาส่งที่องค์การ และรับสินค้า

สำเร็จรูปไปส่งซัพพลายเออร์หรือคนกลางต่อไป แต่การบริหารการขนส่งจะต้องให้ความสำคัญกับการจัดการฐานข้อมูลไม่ว่าจะเป็น การวางแผนเส้นทางขนส่งที่เหมาะสมหรืออาจจะใช้วิธีการจากภายนอก (สิทธิชัย ฝรั่งเศส, 2553) นอกจากนั้นธุรกิจยังต้องคำนึงถึงกลยุทธ์การกระจายสินค้าให้ครอบคลุมตั้งแต่การดูแลรักษาวิธีการบรรจุหีบห่อผลิตภัณฑ์ให้มีประสิทธิภาพคงคุณภาพอยู่เสมอ ไม่เสียหายก่อนถึงมือผู้รับซื้อปลายทาง ยิ่งกว่านั้นการบริการแก่ลูกค้าเป็นอีกหนึ่งกลยุทธ์ของการจัดการโลจิสติกส์ที่ให้ความสำคัญกับการให้บริการซึ่งต้องแสดงถึงความรับผิดชอบเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ลูกค้าและทำให้ลูกค้ามีความพึงพอใจสูงสุด ซึ่งการบริการแก่ลูกค้านับเป็นกุญแจสำคัญที่จะรักษาลูกค้าเก่าไว้ และแสวงหาลูกค้าใหม่เพิ่มขึ้น จะต้องบริการแก่ลูกค้าให้เกิดความปิติยินดีทั้งบริการก่อนการบริการ ระหว่างการบริการ และหลังการบริการ เช่นการจัดลำดับความสำคัญของสิ่งของในการดูแลธรรมดาและเป็นพิเศษ มีการทักท้วงเป็นอย่างดี และมีการรับประกันเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับลูกค้าเป็นอย่างดี จากผล การศึกษาดังกล่าวจึงกล่าวได้ว่ากลยุทธ์การจัดการ โลจิสติกส์ ทั้งด้านการจัดการสินค้าคงคลังและคลังสินค้า การขนส่ง การกระจายสินค้า และการให้บริการแก่ลูกค้ามีผลกระทบเชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน ขณะเดียวกันผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า การจัดทำวัตถุดิบไม่มีผลกระทบต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของพจนีย์ ธีระกุล และคณะ (2555) การจัดการโลจิสติกส์ด้านการจัดการวัสดุไม่มีผลกระทบต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน อาจเป็นเพราะว่าธุรกิจได้มีการวางแผน การแสวงหาหรือจัดวัตถุดิบที่ชัดเจน มีกลุ่มผู้ขายปัจจัยการผลิตยังเป็นกลุ่มเดิมที่ป้อนวัตถุดิบให้กับธุรกิจอยู่ตลอดเวลาปริมาณการจัดซื้อไม่มากประกอบกับการทำธุรกิจ OTOP เป็นธุรกิจขนาดไม่ใหญ่ เป็นการผลิตสินค้าที่ใช้วัสดุจากธรรมชาติจากในท้องถิ่นที่หาได้ง่าย ดังนั้นปัจจัยนี้จึงไม่มีผลกระทบต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน

อย่างไรก็ตามผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า กลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์โดยส่วนใหญ่ มีผลกระทบเชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจ OTOP ในยุคเศรษฐกิจแห่งการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นยุคที่ปัจจัยหรือสภาพแวดล้อมต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันที่ค่อนข้างรุนแรง ประกอบกับในปี 2558 นี้มีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดังนั้นธุรกิจต่างๆ

จำเป็นต้องแสวงหากลยุทธ์ศาสตร์ทางการแข่งขันต่างๆ มาใช้ในการบริหารกิจการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอันนำไปสู่ความได้เปรียบทางการแข่งขันในตลาดสากลเช่นเดียวกับกลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ เป็นอีกหนึ่งกลยุทธ์ที่ธุรกิจต้องให้ความสำคัญ และต้องมีความร่วมมือระหว่างกันเป็นอย่างดีตั้งแต่การเตรียมการจัดหาวัตถุดิบ การจัดการคลังสินค้า การขนส่ง การกระจาย และการให้บริการแก่ลูกค้าเพื่อให้เกิดความพึงพอใจสูงสุด อันนำไปสู่ความได้เปรียบทางการแข่งขันให้กับธุรกิจได้อย่างยั่งยืนและมีความเติบโตของธุรกิจได้อย่างมั่นคงต่อไป

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษากลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ กับความได้เปรียบทางการแข่งขันในเศรษฐกิจยุคใหม่ของธุรกิจ OTOP จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ที่มีผลกระทบต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่ากลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์มีผลกระทบต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน ดังนั้นผู้ประกอบการธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงรายควรให้ความสำคัญและมุ่งเน้นการพัฒนากลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่ความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างยั่งยืนในเศรษฐกิจยุคใหม่นี้ สำหรับการศึกษาวิจัยในอนาคต ควรศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลกระทบกลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจ OTOP ในเศรษฐกิจยุคใหม่ จังหวัดเชียงราย กับจังหวัดอื่นๆ เช่น พะเยา ลำปาง เชียงใหม่ เป็นต้น และควรศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการจัดการ โลจิสติกส์ของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงราย ว่าเป็นอย่างไรเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนและพัฒนาการจัดการโลจิสติกส์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ยิ่งกว่านั้นการศึกษาค้นคว้าต่อไปควรทำการศึกษาเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น รวมทั้งควรศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการธุรกิจ OTOP ในจังหวัดเชียงรายเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไป ซึ่งข้อมูลที่ได้นำไปเป็นแนวทางการพัฒนาธุรกิจ OTOP ให้มีศักยภาพทางการแข่งขันในตลาดสากลต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยการให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุนทุนวิจัยจากงบประมาณเงินผลประโยชน์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาเชียงราย ประจำปี 2557 รวมทั้งขอขอบคุณผู้ประกอบการธุรกิจ OTOP ที่เสียสละเวลาในการให้ข้อมูลเพื่อให้งานครั้งนี้ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย

เอกสารอ้างอิง

- จินตนา บุญบงการ. 2552. **สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฐาปนา บุญหล้า และนางลักษณ์ นิमितภูวดล. 2555. **การจัดการโลจิสติกส์ : มิติซัพพลายเชน**. กรุงเทพฯ: ซีอีดียูเคชั่น. ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์. 2550. "การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันโดยใช้เทคนิคการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชนในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม: กรณีศึกษาสำหรับผลิตภัณฑ์โอท็อปของประเทศไทย". **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย**. 27(2): 173-182.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2553. **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS**. กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- พจนีย์ ธีระกุล และคณะ. 2555. "ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการโลจิสติกส์เชิงกลยุทธ์กับความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจอุตสาหกรรมยานยนต์ในประเทศไทย". **วารสารการบัญชีและการจัดการ**. 4(4): 116-126.
- พรเทพ ผดุงถิ่น. 2552. "การวิเคราะห์แนวทางพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์ และโซ่อุปทานสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี". **วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**.
- รุธิร์ พนมยงค์. 2554. "โลจิสติกส์ไทยในกรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน". **วารสาร BIZ Circle**. 6(2): 8-11.
- ศูนย์บริการข้อมูลประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. 2555. "โลจิสติกส์ในบริบทที่เกี่ยวข้องกับ AEC. กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์". สืบค้นเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2556 จาก <http://www.ftipc.or.th/>

สิทธิชัย ฝรั่งทอง. 2553. **ขับเคลื่อนโลจิสติกส์ด้วยการตลาด**. กรุงเทพฯ: เอ็กซเปอร์เน็ท.

สุนทรี เจริญสุข. 2555. "การจัดการโลจิสติกส์เพื่อสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขัน : กรณีศึกษา บริษัท วี-เซิร์ฟ โลจิสติกส์ จำกัด". **วารสารมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติวิชาการ**. 15(30): 119-137.

สุรัสวดี เทียนทอง. 2552. "ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของผู้ผลิตสินค้าสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทยระดับประเทศของจังหวัดแพร่ ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง". การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2556. "แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2556-2560)". สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2556 จาก <http://www.nesdb.go.th/>

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงราย. 2556. **ข้อมูลที่ผ่านมา การคัดสรร ผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์**. เชียงราย: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงราย กรมการพัฒนาชุมชน.

Nunnally, J. C. and Bernstein, I. H. 1994. **Psychometric Theory**. New York, NY: McGraw-Hill.

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E. and Tatham, R. L. 2006. **Multivariate Data Analysis**. 6th Edition, New Jersey, Pearson Education International.

>> **ดร.ณภัทร ทิพย์ศรี**

จบการศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และระดับปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ปัจจุบันเป็นอาจารย์สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

>> **ธนิษฐา เรือการ**

จบการศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยโยนง และระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตร์ สาขาวิชาการจัดการทั่วไป วิทยาลัยครูเชียงราย ปัจจุบันเป็นอาจารย์สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย